

Publikovanje na engleskom jeziku u biomedicinskim naukama.

I. Pravilna upotreba predloga

YU ISSN 0039-1743
UDK 616.31

Publications in English in Biomedical Sciences.
Part I Proper Use of Prepositions

KRATAK SADRŽAJ

Poznato je da je engleski jezik osnovni jezik sporazumevanja u biomedicinskim naukama. Jedan od problema koji se pri tom javljaju, a ne mogu se zanemariti, jeste pravilna upotreba engleskog jezika od strane naučnika kojima to nije maternji jezik. U radu je ukazano na neke od tipičnih i čestih grešaka, bitnih za tumačenje smisla, koje nastaju nepavilnim korišćenjem pojedinih predloga prilikom pisanja naučnih radova na engleskom jeziku.

Ključne reči: jezik, engleski; biomedicinske nauke; pisanje; lingvistika

Gordana Todorović, Ljubomir Todorović

Stomatološki fakultet u Beogradu

INFORMATIVNI RAD (IR)

Stom Glas S, 2002; 49:114-116

Uvod

Naučna komunikacija je osnovni parametar razvoja bilo koje naučne oblasti jer rezultati istraživanja imaju vrednost tek kada postanu svojina šireg kruga zainteresovanih stručnjaka, pogotovu ako postanu deo opšte (međunarodne) riznice znanja¹. Razume se da jezik, kao osnovno sredstvo komunikacije, ima odlučujući uticaj na efikasnost prenosa informacija među naučnicima.

Već odavno je shvaćeno (i prihvaćeno) da je engleski jezik, u biomedicinskim naukama, osnovni jezik sporazumevanja². Štaviše, ima i shvatanja da je jedino komunikacija na engleskom jeziku uslov da neko istraživanje može imati (ako to i zaslužuje) odjeka u široj naučnoj javnosti; i to ne samo kada su u pitanju "mali jezici", odnosno jezici koji se govore samo u pojedinim regionima sveta³. Ne ulazeći u raspravu o svrsishodnosti objavljivanja rezultata naučnih istraživanja na "malim jezicima", što, recimo, ima nesporni značaj za pravilan razvoj naučnih kadrova, ostaje činjenica da veliki broj istraživača pokušava da rezultate sopstvenih istraživanja publikuje u inostranstvu, u poznatim i citiranim časopisima, gotovo isključivo na engleskom jeziku. Jedan od problema koji se pri tom javljaju, a ne mogu se zanemariti, jeste pravilna upotreba engleskog jezika od strane naučnika kojima to nije maternji jezik. Tim pre što je precizno značenje svake pojedine reči od bitnog značaja za pravilno razumevanje teksta⁴. Uostalom, uređivački odbori brojnih časopisa na engleskom jeziku, i u nas⁵ i u svetu⁶, već u

Upustvima autorima, naglašavaju potrebu korišćenja gramatički ispravnog engleskog jezika i preciznog izražavanja.

Imajući u vidu probleme sa kojima domaći autori mogu da se suoče pri korišćenju engleskog jezika u radovima koje žele da publikuju u inostranim časopisima, želeli smo da ukažemo na neke od najčešćih grešaka, bitnih za tumačenje smisla, koje nastaju nepavilnim korišćenjem pojedinih predloga prilikom pisanja naučnih radova na engleskom jeziku.

Najčešće greške prilikom upotrebe predloga

Kao što je poznato, predlozi su nepromenljive reči koje pokazuju odnos između imenice (zamenice) i drugih reči ili grupa reči⁷. Prilikom upotrebe predloga mogu se napraviti brojne greške, od kojih neke mogu da izazovu samo blag smešak na usnama dobrih poznavalaca engleskog jezika (nije baš pogodno ako je u pitanju urednik nekog inostranog časopisa), ali neke mogu i da izmene smisao i učine rečenicu nerazumljivom. Ove greške, po pravilu, nastaju kao posledica direktnog prevođenja predloga sa srpskog jezika na engleski u situacijama kada se u engleskom jeziku koristi drugi, specifičan za engleski jezik. Štaviše, pogrešna upotreba predloga može i potpuno da izmeni smisao rečenice⁷.

Najčešće greške prilikom upotrebe predloga mogle bi da se svrstaju u pet karakterističnih kategorija:

- (a) korišćenje pogrešnog predloga (using a wrong preposition);
- (b) pogrešno izostavljanje predloga (omission of prepositions - incorrect omission);
- (c) nepotrebno korišćenje predloga (unnecessary prepositions - unnecessary words);
- (d) pogrešna zamena predloga sa sličnim značenjem (confused words);

- (e) pogrešna primena ili izostavljanje predloga koji stoje u tesnoj vezi s glagolima i menjaju njihovo značenje (misused forms).

Korišćenje pogrešnog predloga

Predlozi se, nekad, pogrešno koriste već na samom početku rada - prilikom predstavljanja institucije kojoj autor(i) rada pripada(ju). Međutim, pogrešno korišćenje predloga još češće se sreće u drugim delovima originalnog rada (tabela 1).

Tabela 1. Primeri pogrešne upotrebe pojedinih predloga

Table 1. Examples of improper use of certain prepositions

Pravilno	Nepravilno
Faculty of Dentistry	Faculty for Dentistry
Department of Pathology	Department for Pathology
Ministry of Education	Ministry for Education
The control group consists of ten patients	The control group consists from ten patients
The man was cured of his illness	The man was cured from his illness
Many have died of AIDS	Many have died from AIDS
The choice of medication depends on the test results	The choice of medication depends from the test results
This method is preferable to the other	This method is preferable from the other
Students must succeed in the compulsory exams in order to proceed from one year to the subsequent	Students must succeed at the compulsory exams in order to proceed from one year to the subsequent
The summaries were translated into English	The summaries were translated to English
He resumed his studies at the university	He resumed his studies on the university
He graduated from the Faculty with a degree in stomatology	He graduated at the Faculty with a degree of stomatology

Pogrešno izostavljanje predloga

Predlozi se nekad izostavljaju u rečenici, iako bi trebalo da se nađu (obično ispred objekta). Primeri propusta ovakve vrste su, takođe, brojni (tabela 2).

Tabela 2. Primeri pogrešnog izostavljanja predloga

Table 2. Examples of improper omission of prepositions

Pravilno	Nepravilno
They listened to the lecture	They listened the lecture
Progeria is a disease thought to be due to a genetic abnormality	Progeria is a disease thought to be due a genetic abnormality

Nepotrebno korišćenje predloga

Suprotno prethodnim primerima, u nekim slučajevima se koriste predlozi na mestu gde nisu potrebni (tabela 3).

Pogrešna zamena predloga sa sličnim značenjem

Posebno često se pogrešno koriste predlozi **on**, **at** i **in** u vezi sa vremenskim određenjem. Pravilo je da se **on** koristi za dane u nedelji i datume (on Saturday, on January 1st, on New Year's Day), **at** za tačno određeno vreme (at four o'clock, at noon, at midnight), a **in** za određeni vremenski period (in summer, in the morning, in the year 2002).

Tabela 3. Primeri nepotrebnog korišćenja predloga

Table 3. Examples of unnecessary use of prepositions

Pravilno	Nepravilno
They were asked to answer the questions	They were asked to answer to/on the questions
Experiments were carried out inside the lab	Experiments were carried out inside of the lab

Interesantna je i razlika između predloga **beside** i **besides**, koji se, nekad, upotrebljavaju pogrešno. Oba se na srpski mogu prevesti sa "pored", ali **beside** označava da se nešto nalazi "pored ili blizu" (by the side of, near) nečega drugog, a može da znači i "osim" (distinct from). Primeri ovakvog korišćenja ovog predloga su brojni ("The equipment was placed beside the window"). Predlog **besides** ima smisao "pored toga" ili "ne samo to" (in addition to), kao što je to u sledećem primeru: "Besides focusing on the clinical aspects and therapy of the disease, the author also pointed out the importance of prevention".

Često se pogrešno koriste i predlozi **between** i **among**; iako se oba prevode sa "među" ili "između", **between** se koristi samo kada označava položaj nekog pojma u odnosu

na druga dva, ili se nalazi između ta dva ("As to the results, there was hardly any difference *between* the two groups"), dok se *among* koristi kada se nešto nalazi (bira, itd) između više pojmova ("One of the questions; *among* many, was about oral hygiene").

Predlozi *from* i *since* imaju slično značenje, ukazujući na neki protekli period vremena, ali *since* se koristi kada govorimo o vremenskom intervalu od određenog trenutka u prošlosti do sadašnjeg trenutka ("Conditions have seriously deteriorated *since* 1993"), dok predlog *from*, čak i kad označava vremenski period, treba da bude praćen predlozima *to* ili *till/until* ("Research in this field had been carried out *from* January *till* October last year").

Veliku zabunu može da izazove pogrešna primena predloga *in* i *within* za vreme. Ukoliko treba da se odredi vremenski prostor u budućnosti (sa značenjem "nakon"), koristi se predlog *in* ("The results will be ready *in* an hour" - rezultati će biti spremni posle jednog sata). Ukoliko se obuhvata neki period (sa značenjem pre kraja), koristi se predlog *within* ("The results will be ready *within* an hour" - rezultati će biti spremni u toku jednog sata, odnosno pre isteka tog sata).

Pogrešna primena ili izostavljanje predloga koji stoje u tesnoj vezi s glagolima i menjaju njihovo značenje

U nekim slučajevima predlozi čine tesnu vezu s glagolima, pri čemu im menjaju značenje, o čemu se može informisati i iz rečnika. Na primer, glagol "look", koji znači "gledati", u zajednici s predlogom "after", menja značenje u "starati se" ("*Look after* the patient" - staraj se o pacijentu); s

Literatura

1. Savić JĐ. Kako napisati, objaviti i vrednovati naučno delo u biomedicini. Kultura: Beograd, 1996.
2. Silobrić V. Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo. JUMENA: Zagreb, 1983.
3. Garfield E. Do French scientists who publish outside of France and or in English do better research? *Current Contents*, 1976; 19(35):7-20.

PUBLICATIONS IN ENGLISH IN BIOMEDICAL SCIENCES. PART I PROPER USE OF PREPOSITIONS

SUMMARY

It is well known that English represents the main language of communication in contemporary biomedical sciences. One of the major problems that occur in communication (both oral and written) in English, which should not be underestimated, is the correct usage of the language by authors whose mother tongue is not English. Our aim was to single out the most common and frequent mistakes made in the use of prepositions so that they could be avoided by authors of scientific papers in English.

Key words: Language, English; Biomedical sciences; Writing; Linguistics

predlogom "into", isti glagol menja značenje u "razmotriti" ("*Look into* this matter" - Razmotri ovu stvar).

Komentar

Smatra se da engleski jezik sadrži 200.000 - 300.000 reči⁴. Jasno je, onda, da autori s drugih govornih područja mogu imati problema prilikom pokušaja da svoje ideje i rezultate istraživanja iskažu na engleskom jeziku, a da pravilno odaberu reči kako bi te ideje bile shvaćene upravo onako kako bi oni to želeli.

Pored dilema kako da izraze pojedine konkretne medicinske termine (latinskim ili grčkim rečima, engleskom transkripcijom, rečima koje potiču iz govornog engleskog jezika, posuđenim rečima iz drugih jezika), možda je još veći problem što autori, po pravilu, "misle" na sopstvenom jeziku i kada se izražavaju na engleskom. Ovaj problem se veoma često zapaža prilikom korišćenja predloga i njihovog uklapanja u rečenicu. Neke od tipičnih (i čestih) grešaka pri korišćenju predloga u engleskom jeziku navedene su u ovom radu, prvenstveno da bi se uočile finese u upotrebi ove vrste reči, što je i preduslov da se greške koriguju.

Međutim, pored reči i izraza koji redovno stvaraju probleme, postoje i brojne druge dileme. Teškoće mogu nastati već pri pokušaju da se jasno iskažu sopstveni stavovi jer se često koriste komplikovane jezičke konstrukcije koje nisu primerene engleskom jeziku. Treba uvek imati u vidu činjenicu da bi nešto bilo jasno, to mora da bude i jednostavno. Pri tom, korišćenjem jednostavnih reči i izraza, tekst ne samo da postaje razumljiviji, već je i mnogo manja mogućnost pravljenja jezičkih, odnosno gramatičkih grešaka. Rešavanje ovih, kao i nekih drugih jezičkih nedoumica, može da bude predmet novih radova i rasprava.

4. Matejašev S. Medical English. *Archive of Oncology*, 2002; 10(3):211.
5. Instructions for Authors. *Archive of Oncology*, 2002; 10(3):243-244.
6. Instructions to Authors. *Int J Oral Maxillofac Surg*, 2002; 31:573-574.
7. Mihailović Lj. Gramatika engleskog jezika. Beograd: Naučna knjiga, 1969.

Gordana Todorović, Ljubomir Todorović

Adress for Correspondence

Gordana Todorović
Stomatološki fakultet
Dr. Subotića 8
11000 Beograd